A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2005. július 14.*

A C-192/04. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Cour de cassation (Franciaország) a Bírósághoz 2004. április 26-án érkezett 2004. február 17-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Lagardère Active Broadcast,** az Europe 1 communication SA jogutódja

és

a **Société pour la perception de la rémunération équitable (SPRE),**

a **Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (GVL)**

között,

a **Compagnie européenne de radiodiffusion et de télévision Europe 1 SA (CERT)**

* Az eljárás nyelve: francia.

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök, A. Borg Barthet, S. von Bahr, J. Malenovský (előadó) és U. Lõhmus bírák,

főtanácsnok: A. Tizzano,
hivatalvezető: K. Sztranc tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. március 2-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

— a Lagardère Active Broadcast és a Compagnie européenne de radiodiffusion et de télévision Europe 1 SA (CERT) képviseletében D. Le Prado, F. Manin és P. M. Bouvery ügyvédek,

— a Société pour la perception de la rémunération équitable (SPRE) képviseletében O. Davidson ügyvéd,

— a Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (GVL) képviseletében H. Weil és K. Mailänder Rechtsanwälte,

— a francia kormány képviseletében G. de Bergues és A. Bodard-Hermant, meghatalmazotti minőségben,

— a német kormány képviseletében A. Tiemann és H. Klos, meghatalmazotti minőségben,

— az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében K. Banks, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2005. április 21-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló, 1992. november 19-i 92/100/EGK tanácsi irányelv (HL L 346., 61. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 120. o.), valamint a műholdas műsorsugárzásra és a vezetékes továbbközvetítésre alkalmazandó egyes szerzői és szomszédos jogi szabályok összehangolásáról szóló, 1993. szeptember 27-i 93/83/EGK tanácsi irányelv (HL L 248., 15. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 134. o.) értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Lagardère Active Broadcast, az Europe 1 communication SA jogutódja (a továbbiakban: Lagardère vagy Europe 1), valamint a Société pour la perception de la rémunération équitable (a továbbiakban: SPRE) és a Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (a továbbiakban: GVL) közötti, a hangfelvételeknek Franciaországban és Németországban elhelyezkedő földi átjátszó állomások, illetve műhold útján a nyilvánossághoz való sugárzásáért történő méltányos díj fizetésének kötelezettsége miatt folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A 92/100 irányelv 8. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmében:

„(1) A tagállamok biztosítják az előadóművészek számára a kizárólagos jogot előadásaik vezeték nélküli sugárzásának és nyilvánossághoz történő közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, kivéve, ha az előadás már maga is sugárzott előadás, vagy rögzített felvételen alapul.

(2) A tagállamok biztosítják azt a jogot, amelynek célja, hogy a felhasználó egy egyszeri méltányos díjat fizessen a hangfelvétel kereskedelmi célú nyilvánosságra hozatala, illetve e hangfelvétel példányának vezeték nélküli sugárzása vagy egyéb módon a nyilvánossághoz közvetítése esetén, valamint hogy ezen díjat az érintett előadóművészek és hangfelvétel-előállítók között felosszák. [...]"

4 A 93/83 irányelv hatodik preambulumbekezdése kifejti:

„[...] szerzői jogi szempontból jelenleg különbséget tesznek a műsorszóró műholdas nyilvánossághoz közvetítés és a távközlési műholdas nyilvánossághoz közvetítés között; [...] manapság mindkét típusú műholdas közvetítés egyénileg fogható, és nem jár túlzott anyagi megterheléssel, ezért nem tartható fenn az eltérő jogi megítélés".

5 Az említett irányelv hetedik preambulumbekezdésének értelmében:

„[...] a műsorok szabad sugárzását tovább gátolja a jelenlegi jogbizonytalanság azzal kapcsolatban, hogy a műholdas sugárzás, amelynek jelei közvetlen vételre alkalmasak, csak a sugárzás kibocsátása szerinti országban érinti-e a jogokat, vagy minden olyan országban is, amelyben a műsor fogható [...]".

6 Ugyanezen irányelv tizenharmadik preambulumbekezdése a következőképpen fogalmaz:

„[...] ez okból véget kell vetni a távközlési műholdak által közvetített műsorok eltérő tagállami megítélésének, amelynek közösségi szinten egységesen azon kell alapulnia, hogy a műveket vagy egyéb védelem alatt álló teljesítményeket a nyilvánossághoz közvetítik-e [...]".

7 A 93/83 irányelv tizenhetedik preambulumbekezdése kifejti:

„[...] a szerzett jogokért fizetendő összeg megállapításánál a feleknek figyelembe kell venniük a közvetítés minden aspektusát, mint például a tényleges és potenciális közönséget és a nyelvi változatokat".

8 A 93/83 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése szerint:

„Ezen irányelv alkalmazásában »műhold« minden olyan frekvenciasávon működő műhold, amely a távközlési jog szerint nyilvánosság általi vételre szánt jelek sugárzására, vagy pedig zártkörű, egyéni kommunikáció céljára van fenntartva. Az utóbbi esetben azonban a körülményeknek, amelyek között a jelek egyéni vétele történik, az előző esethez hasonlónak [kell] lenniük."

9 Az említett irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontja a következőképpen rendelkezik:

„a) Ezen irányelv alkalmazásában »műholdas nyilvánossághoz közvetítés« az a cselekmény, amikor a műsorsugárzó szervezet ellenőrzése és felelőssége mellett a nyilvánosság általi vételre szánt műsorhordozó jeleket a műhold felé, majd onnan a Föld felé vezető megszakítatlan közvetítési láncba juttatják.

b) A műholdas nyilvánossághoz közvetítésre csak abban a tagállamban kerül sor, ahol a műsorsugárzó szervezet ellenőrzése és felelőssége mellett a műsorhordozó jeleket a műhold felé, majd onnan a Föld felé vezető megszakítatlan közvetítési láncba juttatják."

10 A 93/83 irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében:

„(1) A műholdas nyilvánossághoz közvetítés esetében az előadók, hangfelvétel-előállítók és műsorsugárzó szervezetek jogainak védelmére a 92/100/EGK irányelv 6., 7., 8., és 10. cikke irányadó.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában, a 92/100/EGK irányelv szerinti »vezeték nélküli sugárzás« fogalmába beleértendő a műholdas nyilvánossághoz közvetítés is."

A nemzeti szabályozás

11 A szellemi tulajdonról szóló francia törvénykönyv L. 214-1. cikke értelmében:

„A hangfelvétel kereskedelmi célú nyilvánosságra hozatala esetén az előadóművész és a hangfelvétel-előállító nem tilthatja meg:

[...]

2 annak sugárzását, sem e sugárzás kábelen keresztül történő egyidejű és teljes terjedelmű közvetítését.

A kereskedelmi célból nyilvánosságra hozott hangfelvétel e felhasználására tekintettel, függetlenül a hangfelvétel rögzítésének helyétől, az előadóművész és a hangfelvétel-előállító díjazásra jogosult. E díjazást a kereskedelmi célból nyilvánosságra hozott hangfelvételt a jelen cikk 1. és 2. pontjában meghatározott feltételek között felhasználó személy fizeti meg.

E díjazás a felhasználásból származó bevételekhez igazodik, vagy, annak hiányában, átalány jelleggel meghatározott [...].

[...]"

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

12 A Lagardère egy franciaországi műsorszolgáltató társaság. Műsorait párizsi stúdiókban készítik és műholdra közvetítik. A jeleket a földfelszínre továbbítják, ahol a francia területen elhelyezkedő átjátszók fogják fel azokat, majd a műsorokat frekvenciamodulációval a nyilvánossághoz közvetítik.

13 Mivel ez a sugárzási mód nem fedi le a francia terület egészét, a műhold e jeleket a Felsbergben, Saarlandban (Németország) elhelyezkedő adóállomásnak küldi meg, amelyet technikailag úgy szereltek fel, hogy a műsorokat hosszúhullámon e terület felé közvetítse. Ezen közvetítést a Lagardère leányvállalata, a Compagnie européenne

de radiodiffusion et de télévision Europe 1 SA (a továbbiakban: a CERT) valósítja meg. A francia nyelven közvetített műsorokat technikailag a német területen is lehet fogni, azonban kizárólag egy szűk körzetben. A műsorokat Németországban kereskedelmi célból nem hasznosítják.

14 A Lagardère rendelkezik egy földi digitális hálózattal, amely a műhold meghibásodása esetén lehetővé teszi a párizsi stúdiók jeleinek a Németországban lévő adóállomáshoz való továbbítását. A műholdas rendszer kialakítása előtt ez a földi hálózat volt az egyetlen jeltovábbítási eszköz az adóállomás felé. Ez a hálózat jelenleg is működőképes.

15 Amennyiben a Lagardère szellemi tulajdonjogi védelem alatt álló hangfelvételeket használ fel adásaiban, ekkor ezek felhasználásáért Franciaországban megfizeti az e hangfelvételek előadóművészeinek és előállítóinak járó díjazást (a továbbiakban: hangfelvétel felhasználásáért járó díjazás). Ezt a díjazást az SPRE szedi be kollektív módon. A CERT a maga részéről Németországban ugyanezen hangfelvételek sugárzásáért éves átalánydíjat fizetett a GVL-nek, amely az SPRE-nek megfelelő társaság a német jogban.

16 A hangfelvételek felhasználásáért járó díjazás kétszeri megfizetésének elkerülése érdekében az Europe 1 és az SPRE között megkötött megállapodás, amelyet 1993. december 31-ig meghosszabbítottak, előírta, hogy az Europe 1 részéről az előadóművészeknek és az előállítóknak járó díjazás összegét csökkentik a CERT által a GVL-nek fizetett összeggel.

17 Noha 1994. január 1-jétől kezdve semmilyen megállapodás nem jogosította fel az Europe 1-et erre a levonásra, ez a társaság azonban tovább folytatta ezt a gyakorlatot. Figyelemmel arra, hogy egy ilyen levonás már nem volt igazolt, a SPRE keresetet indított az Europe 1 ellen a Tribunal de grande instance de Paris előtt, amely helyt adott az ez utóbbi társaságot a teljes díjazás megfizetésére történő kötelezésre irányuló kérelmének. Miután a döntést a Cour d'appel de Paris is helyben hagyta, a Lagardère, amely az Europe 1 jogutódja, jogorvoslattal élt a Cour de cassation előtt.

18 Úgy ítélve meg, hogy az előtte folyamatban lévő eljárásban – különösen a Bundesgerichtshof (Németország) 2002. november 7-i határozatára figyelemmel — a 92/100 és a 93/83 irányelv értelmezésével kapcsolatos kérdések merülnek fel, a Cour de cassation az eljárást felfüggesztette és a következő előzetes döntéshozatal iránti kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Amennyiben egy tagállam területéről sugárzó műsorszolgáltató társaság, hogy kiterjessze műsorainak közvetítését hazai [közönsége] egy részére, a közelben, egy másik tagállam területén elhelyezkedő adóállomást használ, amelynek többségi tulajdonú leányvállalata engedélyes, ez utóbbi állam joga vonatkozik-e a [...] 92/100 irányelv 8. cikkének [(2) bekezdésében] és a [...]93/83 irányelv 4. cikkében előírt, a hangfelvételek kereskedelmi célú nyilvánosságra hozatala és a továbbközvetített műsorokban történő megjelenése után járó egyszeri méltányos díjazásra?

2) Igenlő válasz esetén az eredeti műsorszóró társaság levonhatja-e a leányvállalata által kifizetett összegeket a hazai területen történő közvetítések összessége után kért díjazásból?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

19 Az első kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy az alapeljárás tárgyát képező műsorsugárzáshoz hasonló esetben a 93/83 irányelvvel ellentétes-e az, ha a hangfelvételek felhasználásáért járó díjazást nemcsak annak a tagállamnak a joga rendezi, amelynek a területén van a műsorszolgáltató társaság, hanem annak a tagállamnak a jogi szabályozása is, amelyben ezen műsorokat az első állam irányába sugárzó földi adóállomás található technikai okokból. .

20 A Lagardère, az SPRE és a francia kormány úgy véli, hogy amennyiben a 93/83 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja úgy rendelkezik, hogy a műholdas nyilvánossághoz közvetítésre csak abban a tagállamban kerül sor, ahol a műsorhordozó jeleket a közvetítési láncba juttatják, ez a rendelkezés világosan meghatározza a hangfelvételek felhasználásáért járó díjazás területén csak egyetlen jog – az alapügyben a francia jog — alkalmazandó, és kizárja a több jogi szabályozás együttes alkalmazását.

21 A GVL, a német kormány és az Európai Közösségek Bizottsága akként érvel, hogy az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló közvetítésre nem vonatkozik az említett rendelkezés, valamint hogy ezért azzal nem ellentétes a két tagállam jogának alkalmazása.

22 Azt kell megvizsgálni, hogy az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló műsorsugárzás a 93/83 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett „műholdas nyilvánossághoz közvetítésnek" minősül-e.

23 Ez utóbbi rendelkezés a műholdas nyilvánossághoz közvetítést úgy határozza meg, mint „az a cselekmény, amikor a műsorsugárzó szervezet ellenőrzése és felelőssége mellett a nyilvánosság általi vételre szánt műsorhordozó jeleket a műhold felé, majd onnan a Föld felé vezető megszakítatlan közvetítési láncba juttatják".

24 Mindenekelőtt a 93/83 irányelv 1. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy e közvetítés keretében egy ilyen műholdnak olyan frekvenciasávon kell működnie, amely a távközlési jog szerint nyilvánosság általi vételre szánt jelek sugárzására (a továbbiakban: nyilvános frekvenciasáv), vagy pedig zártkörű, egyéni kommunikáció céljára (a továbbiakban: zártkörű frekvenciasáv) van fenntartva. Ez utóbbi esetben az említett rendelkezés alapján mindenesetre szükséges, hogy a körülmények, amelyek között a jelek egyéni vétele történik, az előző esethez hasonlóak legyenek.

25 Amennyiben mind a francia kormány – a Bíróság írásbeli kérdésére válaszul –, mind a Lagardère tanácsadói – a tárgyalás során – megerősítették, hogy a jelek sugárzása nem nyilvános frekvenciasávon történik, ezért meg kell vizsgálni, hogy az alapügyhöz hasonló műsorsugárzás keretében a jelek egyéni vétele a nyilvános frekvenciasávon történő közvetítés körülményeihez hasonló körülmények között történik-e.

26 Mivel a 93/83 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének második mondatában megfogalmazott követelmények tartalma nincs kifejezetten pontosítva, ezért azokat ezen irányelv céljának fényében kell meghatározni.

27 Ebből a szempontból mindenekelőtt az említett irányelv hetedik preambulumbekezdéséből következik, hogy az irányelv célja azon bizonytalanságok megszüntetése,

amelyek arra vonatkoznak, hogy az a műholdas sugárzás, „amelynek jelei közvetlen vételre alkalmasak", csak a sugárzás kibocsátása szerinti országban érinti a jogokat.

28 Mindezek mellett a tizenharmadik preambulumbekezdése szerint a 93/83 irányelv véget kíván vetni a távközlési műholdak — azaz a zártkörű frekvanciasávon működők – által közvetített műsorok eltérő tagállami megítélésének, amelynek közösségi szinten egységesen azon kell alapulnia, hogy a műveket vagy egyéb védelem alatt álló teljesítményeket a nyilvánossághoz közvetítik-e.

29 Ezt követően meg kell jegyezni, hogy – miként arra a főtanácsnok is rámutatott indítványának 39. pontjában, és miként az a műholdas műsorsugárzásra és a vezetékes továbbközvetítésre alkalmazandó egyes szerzői és szomszédos jogi szabályok összehangolásáról szóló, 1991. szeptember 11-i tanácsi irányelvjavaslatból (COM(91) 276 végleges) is következik — eredetileg a műholdról ilyen közvetlen nyilvánossághoz közvetítés csak az ennek vételére de jure fenntartott frekvenciasávokon közvetített jelek által volt lehetséges. Ellenben ez a közvetítés nem volt megvalósítható a zártkörű frekvenciasávokon közvetített jelek által. Mindamellett, a nagy nyilvánosságnak szánt jelvevőantennák és műholdak technológiai fejlődésének következtében lehetővé vált ennek közvetlen közvetítése zártkörű frekvenciasávokon is. Így, mégha a távközlési jog szerint ez utóbbiak formálisan nem a nyilvános közvetítésre vannak is fenntartva, a 93/83 irányelv elfogadásának időpontjában a műsorhordozó jeleket a nyilvánosság már de facto is közvetlenül foghatta az ilyen frekvenciasávokon működő műholdakról.

30 Így a közösségi jogalkotó, figyelemmel e technikai fejlődésre, már a zártkörű frekvenciasávon működő műholdak általi közvetítéseket is célba kívánta venni, következésképpen e közvetítéseket kizárólag abban az esetben vonta a 93/83 irányelv rendszere alá, ha a nyilvánosság a jeleket az említett műholdakról közvetlenül és egyénileg foghatja.

31 Végül meg kell állapítani, hogy a műholdról érkező jeleket kizárólag professzionális berendezés segítségével venni képes személyek szűk köre nem minősülhet nyilvánosságnak, figyelemmel arra, hogy a nyilvánosságot meghatározatlan számú lehetséges közönség alkotja (lásd, a nyilvánosság fogalmával kapcsolatban, a C-89/04. sz. Mediakabel-ügyben 2005. június 5-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-4891. o.] 30. pontját).

32 Jelen esetben az alapeljárás felei egyetértenek abban, hogy a kérdéses műholdról érkező jelek kódoltak, és csak a szakembereknek fenntartott berendezés segítségével vehetők. E jeleket a nagy nyilvánosságnak szánt berendezésekkel nem lehet venni.

33 Ebben az esetben az egyéni vétel a nyilvános frekvenciasávokon történő közvetítés körülményeivel nem összehasonlítható körülmények között történik. Következésképpen az említett műhold az alapeljárás tárgyát képező műsorsugárzás keretében nem a 93/83 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett műholdként működik.

34 Másodsorban az előző, nevezetesen a jelen ítélet 32. pontjában szereplő, megállapításokból az következik, hogy az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló műsorsugárzás nem felel meg az említett irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) pontjában szereplő másik ismérvnek sem, nevezetesen annak a követelménynek, hogy a műsorhordozó jeleket a nyilvánosság általi vételre szánják.

35 E rendelkezés eltérő nyelvi változatai, nevezetesen az angol változat („programme-carrying signals intended for reception by the public"), a német („die programmtragenden Signale, die für den öffentlichen Empfang bestimmt sind"), a spanyol („las señales portadoras de programa, destinadas a la recepción por el público") vagy a

holland („programmadragende signalen voor ontvangst door het publiek"), szövegezésének összehasonlításából következik, hogy a jeleket kell, hogy a nyilvánosságnak szánják, nem pedig az általuk hordozott programokat.

36 Ezt az értelmezést erősíti meg többek között a 93/83 irányelvnek jelen ítélet 29. és 30. pontjában is ismertetett célja.

37 Márpedig ilyen helyzetben, mint amilyen az alapeljárás tárgyát is képezi, a programokat szánják a nyilvánosságnak, nem pedig a műholdra juttatott és a földre továbbított jeleket.

38 Valójában emlékeztetni kell arra, hogy ezek kódolt jelek, és ezért csak a szakembereknek fenntartott berendezéssel vehetők, mint amilyennel a Felsbergben lévő földi adóállomás is rendelkezik. Mindent összevetve a Lagardère műsorszóró társaság, amely rendelkezik a teljes kérdéses közvetítés felett, maga is elismeri, hogy jelenleg a nyilvánosság nem veheti e jeleket. Nem szándékozik tehát a nyilvánosságot elérni a műholdra sugárzott és onnan a földre juttatott jelekkel. Valójában egy ilyen közvetítés keretében a nyilvánosság ezektől eltérő jellegű jelek címzettje, nevezetesen a hosszúhullámon kibocsátott jeleké, amelyeket azonban nem lehet műholdon továbbítani. A Lagardère a műhold felé így kizárólag abból a célból juttat fel jeleket, hogy az azokat az említett földi adóállomás felé továbbítsa, amely a műholdtól különböző berendezés által valós időben továbbsugározza azokat. Következésképpen az alapügy tárgyát képező műhold általi közvetítés jeleinek ez a földi adóállomás a kizárólagos címzettje.

39 Harmadszor, a 93/83 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja megköveteli, hogy a műsorhordozó jeleket „a műhold felé, majd onnan a Föld felé vezető

megszakítatlan közvetítési láncba" közvetítsék a nyilvánossághoz. Ez az irányelv így olyan zárt közvetítési rendszert szabályoz, amelynek a központi, lényeges és nem helyettesíthető eleme a műhold olyannyira, hogy a műhold meghibásodása esetén a jelek továbbítása technikailag lehetetlen, és a nyilvánosság ekkor nem vehet semmilyen adást.

40 Ellenben a 93/83 irányelv nem szabályoz olyan közvetítő rendszert vagy alrendszert, amelynek alapelemét egy földi adóállomás alkotná, és amely felállítása óta egy földi digitális hálózat révén működik. Noha egy ilyen rendszert vagy alrendszert egy adott időpontban ki lehet egészíteni egy közvetítő műholddal, azonban ez a műhold ezáltal nem válik a rendszer központi, lényeges és nem helyettesíthető elemévé.

41 Negyedszer, abban a pillanatban, amikor a műsorszóró társaság a műhold meghibásodása esetén a jeleket az említett földi adóállomás felé a földi digitális hálózaton közvetítené, akkor nem lenne műholdas közvetítés, és a 93/83 irányelv alkalmazása *per definitionem* kizárt lenne. Márpedig, ha elfogadjuk a Lagardère és a francia kormány álláspontját, akkor erre a közvetítésre szükségképpen kiterjedne a 93/83 irányelv rendszere abban a pillanatban, ahogy a műhold újra működőképes lenne. Így az irányelv alkalmazhatósága az említett műhold működéséhez kapcsolódó véletlenekkel összefüggő előreláthatatlan körülményektől függene, amely a szerzői joggal szomszédos jogok alkalmazandó rendszere vonatkozásában egy jogilag bizonytalan helyzetet idézne elő.

42 Ilyen helyzet nem lenne összeegyeztethető az említett irányelv céljával, amely a közvetítési láncra alkalmazandó jogot illetően mind a műsorszolgáltató szervezetek, mind a jogok címzettjei számára jogbiztonságot kíván biztosítani.

43 Az előzőekből következik, hogy az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló műsorsugárzás nem minősül a 93/83 irányelv 1. cikke (2) bekezdése a) pontjának értelmében vett műholdas nyilvánossághoz közvetítésnek. Következésképpen az nem tartozik e cikk (2) bekezdésének b) pontja alá.

44 Az első kérdésre adandó válasz ezért az, hogy az alapügy tárgyát képező műsorsugárzáshoz hasonló esetben a 93/83 irányelvvel nem ellentétes az, hogy a hangfelvételek felhasználásáért járó díjazást nemcsak annak a tagállamnak a joga rendezi, amelynek a területén van a műsorszolgáltató társaság székhelye, hanem annak a tagállamnak a jogszabályai is, ahol, technikai okokból, e műsorokat az első állam irányába sugárzó földi adóállomás található.

A második kérdésről

45 A második kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a 92/100 irányelv 8. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezésben említett méltányos díjazás meghatározásakor a műsorszóró társaság a székhelye szerinti tagállamban a hangfelvételek felhasználásáért járó díjazás összegéből egyoldalúan levonhatja-e azokat összegeket, amelyeket abban a tagállamban fizetett ki vagy köteles kifizetni, amelynek területén a műsorokat az első állam irányába közvetítő földi adóállomás található.

46 Előzetesen ki kell emelni, hogy a 92/100 irányelv szövegezéséből és szerkezetéből következik, hogy az a szerzői joggal szomszédos jogok területén egy minimális harmonizációt ír elő. Így az nem törekszik megkérdőjelezni e jogok területiségének a nemzetközi jog által elismert és az EK-Szerződés által is elfogadott elvét. E jogoknak tehát területi jellegük van, és a nemzeti jog egyébként csak az ország területén elkövetett cselekményeket tudja szankcionálni.

47 Mindezek mellett emlékeztetni kell arra, hogy az alapügyben a védelem alatt álló hangfelvételeket tartalmazó műsorokat a francia területen elhelyezkedő földi adóállomások és egy német területen elhelyezkedő földi adóállomás útján közvetítették. Amennyiben így a műsorsugárzási cselekményeket két tagállam területén valósítják meg, annyiban az említett jogok két nemzeti jog alapján is járnak.

48 Ezen összefüggésben fontos megjegyezni, hogy a Bíróság már kimondta, hogy nem létezik semmilyen olyan objektív indok, amely egy egységes méltányos díjazás meghatározása pontos szabályainak a közösségi bíróság általi rögzítését igazolná, amely szükségszerűen arra vezetné a Bíróságot, hogy a tagállamok feladatát vegye át, akik számára a 92/100 irányelv ugyanakkor nem ír elő kötelezően semmilyen különös szempontot. Így kizárólag a tagállamok feladata, hogy a területükön meghatározzák a méltányos díjazás közösségi jogi fogalom tiszteletben tartásának biztosítását leginkább szolgáló szempontokat (a C-245/00. sz. SENA-ügyben 2003. február 6-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-1251. o.] 34. pontja).

49 Mindenesetre a tagállamoknak a közösségi jog, nevezetesen ezen díjazás méltányosságát megkövetelő 92/100 irányelv 8. cikkének (2) bekezdése által meghatározott keretek között kell gyakorolniuk e területen meglévő hatásköreiket. Pontosabban, meg kell határozniuk a méltányos díjazás szempontjait, amelyeknek jellegüknél fogva lehetővé kell tenniük a megfelelő egyensúly megteremtését az előadóművészek vagy előadók és a hangfelvétel-előállítóknak egy meghatározott hangfelvétel sugárzása címén járó díjazás megszerzésére irányuló érdekei és harmadik személyeknek e hangfelvétel ésszerű feltételek között történő sugározásának lehetőségére vonatkozó érdekei között (a fent hivatkozott SENA-ítélet 36. pontja).

50 Így e díjazásból, amely egy kereskedelmi forgalomba hozott hangfelvétel, különösen műsorsugárzási célból történő, felhasználásának ellenszolgáltatását jelenti, magából következik, hogy méltányos jellegét — különösen e felhasználásnak a kereskedelmi forgalmi értéke szempontjából — vizsgáljuk (a fent hivatkozott SENA-ítélet 37. pontja).

51 Az ilyen érték meghatározásakor a 93/83 irányelv tizenhetedik preambulumbekezdésében meghatározott szempontokból érdemes kiindulni, és következésképpen figyelembe kell venni a közvetítés minden aspektusát, mint például a tényleges és potenciális közönséget, valamint a közvetítés nyelvi változatait.

52 A hangfelvételek műsorsugárzásra történő felhasználása olyan tagállamban, ahol a földi adóállomás található, egyáltalán nem csökkenti a tényleges vagy potenciális közönséget abban a tagállamban, ahol a műsorszóró társaság található; és az utóbbi állam területén ebből következően e felhasználásnak a kereskedelmi forgalmi értékét sem.

53 Egyébként az iratokból következik, hogy a hangfelvételek sugárzása csak a francia területen jár együtt tényleges kereskedelmi hasznosítással, mivel a reklámadásfelületeket kizárólag francia vállalkozásoknál forgalmazzák. Sőt, majdnem a teljes közönség Franciaországban van, mivel egyrészt a kérdéses műsorsugárzást a német területnek csak igen kis részén lehet venni, másrészt a műsorok francia nyelvűek.

54 Mindenesetre amennyiben a földi adóállomás helye szerinti tagállamban a műsoroknak van tényleges és potenciális közönsége, akkor bizonyos gazdasági érték még ebben az államban is kapcsolódik a védelem alatt álló hangfelvételek felhasználásához, mégha az az érték kicsi is. Következésképpen ez utóbbi állam, figyelemmel a jelen ítélet 46. pontjában említett területiség elvére, megkövetelheti az említett hangfelvételeknek a saját területén történő sugárzásáért járó méltányos díjazás megfizetését. Az előző pontban említett körülményeknek, amelyek egy ilyen felhasználás gazdasági értékét korlátozzák, csak ezen díjazás mértékének meghatározása szempontjából van relevanciájuk, és az említett tagállam bíróságainak feladata, hogy a díjazás meghatározása során azokat figyelembe vegye. Azonban ezek a körülmények nem teszik kérdésessé azt a tényt, hogy az ily módon meghatározott díjazás a hangfelvételek e tagállamban való felhasználásának ellentételezéseként jár, és megfizetése nem vehető figyelembe egy másik tagállamban a méltányos díjazás meghatározásakor.

55 A megelőző megállapításokra figyelemmel a második kérdésre adandó válasz az, hogy a 92/100 irányelv 8. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezésben említett méltányos díjazás meghatározásakor a műsorszóró társaság a székhelye szerinti tagállamban a hangfelvételek felhasználásáért járó díjazás összegéből egyoldalúan nem vonhatja le azokat összegeket, amelyeket abban a tagállamban fizetett ki vagy köteles kifizetni, amelynek területén a műsorokat az első állam irányába közvetítő földi adóállomás található.

A költségekről

56 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) **Az alapügy tárgyát képező műsorsugárzáshoz hasonló esetben a műholdas műsorsugárzásra és a vezetékes továbbközvetítésre alkalmazandó egyes szerzői és szomszédos jogi szabályok összehangolásáról szóló, 1993. szeptember 27-i 93/83/EGK tanácsi irányelvvel nem ellentétes az, hogy a hangfelvételek felhasználásáért járó díjazást nemcsak annak a tagállamnak a joga rendezi, amelynek a területén van a műsorszolgáltató társaság székhelye, hanem annak a tagállamnak a jogi szabályozása is, ahol, technikai okokból, e műsorokat az első állam irányába sugárzó földi adóállomás található.**

2) **A bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló, 1992. november 19-i 92/100/EGK tanácsi irányelv 8. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezésben említett méltányos díjazás meghatározásakor a műsorszóró társaság a székhelye szerinti tagállamban a hangfelvételek felhasználásáért járó díjazás összegéből egyoldalúan nem vonhatja le azokat összegeket, amelyeket abban a tagállamban fizetett ki vagy köteles kifizetni, amelynek területén a műsorokat az első állam irányába közvetítő földi adóállomás található.**

Aláírások